

Při výzkumu českého divadla, podnikaném v souvislosti s prací na Dějinách českého divadla (první svazek se objevil na podzim 1968 na knižním trhu), uvědomovali si pracovníci Kabinetu pro studium českého divadla, pověřeni tímto úkolem, že má-li toto velké dílo znamenat v našem oboru skutečnou vědeckou hodnotu, je třeba řešit nejen celou řadu závažných problémů v oblasti faktografie, nýbrž současně i řadu otázek metodologických, jimž naše teatrologie nevěnovala zatím speciální pozornost. Proto se rozhodli uspořádat konferenci o metodologických otázkách výzkumu českého divadla, jež měla současně umožnit i první širší konfrontaci názorů na tuto problematiku. K jednání byla přizvána vedle autorů Dějin českého divadla i řada dalších odborníků pracujících v oblasti teatrologie.

Konference konala se ve dnech 12.-13. listopadu 1968 v Gottwaldově, kde se úkolu hostitele ujalo s nevšední ochotou Divadlo pracujících. Skutečnost, že se na této konferenci shromáždilo čtyřiačtyřicet delegátů z celé republiky (z nichž většina vystoupila v diskusi), ukazuje názorně, jak veliký zájem v obci českých divadelních vědců vzbuzuje právě metodologická problematika výzkumu českého divadla.

Publikujeme-li nyní ve výběru, který se snažil obsáhnout vše podstatné, referáty a diskusní příspěvky na konferenci pronesené, činíme tak v dobré víře, že tím přispějeme k dalšímu rozvoji české teatrologie. Úkolem konference bylo naznačit okruh otázek, kterými by se česká divadelní věda měla zabývat, nikoli přinést na tyto otázky konečné odpovědi. Ty je zajisté třeba hledat v hlubokém soustředění nad vlastní historiografickou prací. Výbor materiálů gottwaldovské konference je třeba chápat především jako obraz zachycující určité stadium úvah účastníků konference o metodologických problémech, úvah, které si nečiní nárok na definitivní platnost a které do definitivnější podoby budou teprve v dalším období zrát. I tak - domníváme se - může však tato publikace posloužit jako impuls pro další bádání v tomto směru.

Referáty uveřejněné v tomto výboru jsou přetiskovány většinou v úplnosti podle autorizovaného písemného znění. Naproti tomu diskusní příspěvky jsou tu až na dvě výjimky přetiskovány podle záznamu pořízeného na magnetofonový pásek; proto také byly podrobeny značným, zejména stylistickým redakčním úpravám, které však úzkostlivě šetřily smysl řečeného. Diskusní příspěvky byly v našem výběru seřazeny podle témat tak, aby tvořily spolu s referáty vyšší tematické celky, což se v průběhu konference nepodařilo zcela zajistit. V rámci těchto celků je zachována chronologie, v jaké byly jednotlivé příspěvky přednášeny. Aby však zůstaly i při tomto uspořádání patrný všechny souvislosti a vzájemné vazby jednotlivých diskusních vystoupení, zařazujeme před vlastní výbor z referátů a diskusních příspěvků stručný přehled jednání konference. A poněvadž tato publikace má posloužit i jako dokument, otiskujeme v ní i úplný seznam účastníků.